

Пар дана након што су се пацифичке државице Науру, Палау, Маршалска Острва и Микронезија придружиле САД гласајући против предлога Србије у скупштини УН, још једна микро држава прекрасних плажа, која додуше није у Микронезији, мада „...јест малена...“, признала је Косово. Званично име те државе по инерцији је и даље Црна Гора, што и у теорији и у свакодневној комуникацији ствара проблеме. Наиме, ово име буди асоцијације на некадашњу државу која са овом садашњом, истоименом, готово да нема никакве везе.

Својевремено пропагирање имена Дукља од стране идеолога тада настајуће државице, у циљу решења ове термилошке збрке, за њих саме показало се као неприкладно, јер имплицира баштињење још дубље традиције и дужег континуитета него и само име Црна Гора. Традиција и баштина за либертаријанску, у пракси једино постојећу интелигенцију (разних усмерења) микро државе, прихватљива је само ако је комерцијално естрадно туристички „валоризована“ и чињенично што више „релативизована“. Традиција је, наиме, супротна „реалности“ с којом се треба „суочити“ (ми смо, дакле, насупрот њој) па је и „прихватити“. Узгред, занимљиво је да нико не користи реч усвојити – реалност и даље остаје туђин кога смо само „прихватили“.

И противници, од некадашњих „Дукљана“ именовани као српски културни модел, слажу се са неприкладношћу термина Црна Гора и уводе донекле примеренији термин Б(ивша)Ј(угословенска)Р(епублика) Црна Гора (по угледу на БЈР Македонија). Међутим, остаје чињеница да је новонастала микродржава устројена супротно чак и од републике бившег еСеФеРЈота, чији модел управљања и део традиције (од 1945-1980.) је скоро једино што баштини из прошлости. Свакако је позитивно проблематизовање готово истоветне ситуације какву Грчка има са именом Македонија, који својата БЈРМ. Међутим, нема никаквих назнака да ће држава или интелектуална јавност Србије покренути сличан поступак заштите имена Црна Гора против микродржаве.

Тако се разговор глувих – оних који под појмом Црна Гора подразумевају „ону“ (традиционалну) и „реалиста“ који подразумевају „ову“, наставља и поводом овог срамног/рационалног чина с тенденцијом да се проблем „реша“ тако што ће временом и традиционалисти „куд и сви Турци“ „прихватити реалност“.

Најупадљивија особина „реалности“ је (толико очигледно супротна чак и нашем елементарном искуству), да се чини излишним промишљати и расправљати о проблему „у светлу“ традиције и знања разних (историје, етнологије, културологије, политикологије....) – бесмисленост је сувише очигледна. Међутим, такође је очигледно да бесмисленост побеђује „на свим фронтима“, упркос снази аргумената у коју су „традиционалисти“ убеђени. „Реалисти“, односно прецизније речено њихови креатори то постижу тако што уместо постулата о једној истини за којом треба заједнички мукотрпно трагати намећу плурализам „истина“ које су у старту подједнако вредне, а „тржиште“ и „конкуренција“ ће показати која ће опстати. Лако је прогнозировать победу оних који се најгласније и најчешће понављају и које су што питкије, упрошћеније и прихватљивије уху слушалаца. Како оне друге – „закукуљене“, нису примерене симплификаторској природи медија, тренд је, а и питање елементарне медијске „писмености“ да једноставне „истине“

буду једине јавности доступне, овим другим нека се баве научници далеко од јавности.

Типичан пример таквог „једноумља“ била је емисија Утисак недеље, у којој су Небојша Медојевић и др Иво Висковић с једне и Никола Самарџић с друге, као били на супротним странама. Медојевић је био згранут потезом Владе микродржаве, јер Црна Гора од тога нема никакве видљиве користи, из чега произилази да, кад би видео неку корист, потез би био ОК. Посебно је штетно због тога што су Црна Гора и Србија географски, економски и интересно највише повезане и упућене једна на другу, па би било много боље да су власти у Подгорици и Београду демонстрирале односе као између било које две земаље ЕУ, тј. укинуле царине и границе. Самарџић је, опет, критиковао потезе Србије, јер не примењује исте аршине као према осталим државама света у које је вратила амбасадоре, док Висковић „оштро“ одговара да би тако поступила свака држава против било које државе која поступа супротно њеним националним интересима. „Реално“ сви ови аргументи су врло „рационални“ и теоретски им се нема шта приговорити. Кључне речи њихових излагања – „било која“, „свака“, „остала“ (држава) – сведочи о „завидном“ ступњу прихватања нове „реалности“. Направимо стога кратак резиме њених базичних (наводних) чињеница, општеприхваћених, упркос очигледној бесмислености.

Црна Гора и Србија су две државе као и било које друге, стога свака води своју самосталну политику и ниједна нема права да се меша у унутрашње ствари оне друге. Њихови међусобни односи треба да буду на „истим принципима“ као односи са било којом од „осталих“ држава региона, Европе и света; Црногорци и Срби су два аутохтона, додуше нешто ближе међусобно повезана народа. У прошлости је између њих било конфликта – „страна“ Рашка династија, предвођена „протоподгоричанином“ Стефаном Немањом, у средњем веку окупирала је питому Дукљу, слично се десило и 1918. Црногорци, чији су очеви страдали 1918. су се реванширали 1945, када су „окупирали“ Србију и запосели сва руководећа места, па је витални интерес Србијанаца да се сви Црногорци (будући латентни или нескривени руководиоци) врате одакле су дошли. У интересу оба народа је да се ти конфликти превазиђу. Занимљиво је да су у међудржавним односима Срби и Црногорци два народа, а у унутар државним – две етничке групе. Две нације нису ни у једној варијанти, наравно кад...

Црногорска нација не постоји, у Црној Гори живе њени грађани припадници разних етничких група међу којима влада „међуетнички склад“ и као таква је позитиван пример „заосталој“ Србији која је, захваљујући „срамним“ одредбама Устава по којим је држава српског народа, још увек национална држава, те „још“ постоји и српска нација;

Црногорци у Црној Гори и Срби у Црној Гори су „одувек“ две различите етничке групе, што може бити „позитиван“ пример за „заосталу“ Србију у којој су разне етничке групе, међу којима и Црногорска, још увек асимиловане у матичну српску нацију (додуше као и у остатку Европе);

Србија је, као „једина“ српска држава, матична за све Србе на планети, па тако и за Србе из Црне Горе, који аутоматски имају право на њено држављанство. „То је и наша

Пише: Бранимир Марковић
понедељак, 20 октобар 2008 21:31

обавеза према грађанима Црне Горе“, поносно истиче српски министар полиције. Ником не бode очи што Црна Гора не преузима никакву сличну обавезу према својим сународницима, држављанима Србије пореклом из Црне Горе, а ни држава Србија се не бори за елементарна права тих својих суграђана (према етнологима бар 2 милиона). Врата Србије тако су широм отворена за Србе из Црне Горе, иако они нису старином из Србије, што је „заостало“ и „за сваку осуду“, док су врата Црне Горе у ери европских интеграција, „природно“ замандаљена за Црногорце из Србије који се надају „привилегованом статусу“ какав имају нпр. грчка, хрватска, српска, ирска дијаспора, „само зато“ што су њихови ђедови учествовали у стварању Црне Горе;

Црна Гора нема никакве посебне интересе, одговорности и обавезе према становништву на Косову и Метохији, упркос „тлапњама“ појединих људи разног образовног нивоа (довољно је основношколско, па надаље) који тврде да су у школама учили како је Метохију ослободила црногорска војска, да је била у саставу Црне Горе и касније Зетске бановине и да су у њу колонизовани Црногорци.

Црна Гора је микродржава, што је „по европским стандардима“ и као таква улази у ЕУ. Није јасно зашто ЕУ „преферира“ Црну Гору у односу на Андору, Монако, Сан Марино, Лихтенштајн – вероватно „нису ни близу“ Црној Гори у испуњавању стандарда. У недавном „веома надахнутом“ излагању, економски гуру др Веселин Вукотић истакао је да Црна Гора мора схватити да има 650.000 становника и да је микроземља. „Данас су у глобалном свијету моћне само велике земље и микроземље. Велике због моћи, микро због могуће брзине прилагођавања промјенама. Црна Гора ће бити микродржава, или је неће бити“ – пророкује Вукотић.

Црна Гора је истовремено мултиетничка и (уставно дефинисана као) мултикултурална. На први поглед, ове две особине произилазе једна из друге. На други поглед, у питању је плеоназам – излишно је понављати да различите етничке групе имају различите културе. На трећи поглед, гледано европским наочарима, не може се истовремено бити мултикултуралан и мултиетнички. Изворни концепт мултикултурализма је сасвим супротан од концепта мултиетничности. Наиме, у циљу интегрисања бројних имиграната из земаља сасвим друкчије културне и религијске традиције и њиховог навикавања на њима стран поредак, прокламовано је прихватање и баштињење (и) њихове традиције од стране матичних (европских) нација, али у циљу њихове асимилације (нпр. Французи – некада етнички Арапи или афрички црнци). Мултикултурализам, дакле, претпоставља даље јачање матичне нације интеграцијом етнички разнородних имигрантских група, док мултиетничност фактички деконструира формирану нацију на у њу давно или недавно асимиловане етничке групе и чак проглашава у суштини идеолошке колективитете (Црногорци који се не сматрају Србима и Срби из Црне Горе нпр.) за етничке. Данашња Црна Гора је пионир у свету међу „грађанским“ државама припадника именованих и осталих етничких група. Њен пример, за сада, следи само Косово, све остале државе света су још у „мраку национализма“ или бар теже да постану једнонационално мултикултуралне. Истини за вољу, и у Србији је све снажнији сличан покрет деконструкције српске нације, а и народа у целини и „реанимација“ давно асимилованих етничких група – Шопа, Влаха, Грка, Цинцара, Горанаца и креација нових идеолошких

Све што сте желели да знате о Црној Гори, а нисте се усудили да питате

Пише: Бранимир Марковић
понедељак, 20 октобар 2008 21:31

(нпр. удружење Црногораца у Србији и „етнички“ Војвођани у најави). Не наглашава ли актуелни министар културе сваком приликом да је Србија мултиетничка земља? Не подсећа ли скоро сваки дан неко из власти, опозиције или НВО сектора на „срамне“ одредбе српског Устава – да је Србија држава српског народа? Није ли поменута „срамна“ одредба избрисана из актуелног Статута Војводине?

Ово су базични ставови свих „субјеката“ (и позиције и опозиције) политичке сцене Црне Горе, али и Србије, као и већине интелектуалаца, бар свих чији су нам ставови приступачни преко медија. Прихватили су их у целости „љути противници“ Ђукановић, Медојевић, Живковић, Милић, Диноша, скоро потпуно Мандић или Поповић, а с њима се углавном слажу и Тадић, Коштуница, Чанак или Николић. Природа „реалности“ није да су пуке (само)обмане, већ да заиста постају чињенично стање кад их се „прихвати“. Ова је прихваћена лако и без отпора. Следећу молим..